

ΕΝΟΤΗΤΑ 10

Ελληνική επανάσταση και Ευρώπη

Ελληνική επανάσταση και ευρωπαϊκή διπλωματία (1821- 1826)

-Η ευρωπαϊκή διπλωματία κινείται στον απόηχο της Γαλλικής επανάστασης και της εποχής του Ναπολέοντα [θυμήσου: περίοδος Παλινόρθωσης, Ιερή Συμμαχία]. Η δυσμενής διεθνής συγκυρία, που έχει διαμορφωθεί είχε ως συνέπεια την αρνητική στάση των Δυνάμεων απέναντι στην Ελληνική επανάσταση, ακόμη και όταν οι Έλληνες επαναστάτες διακήρυτταν ότι η επανάσταση τους είχε καθαρά εθνικό και απελευθερωτικό χαρακτήρα και όχι ανατροπής του κοινωνικού status quo (κατεστημένου, παγιωμένη κατάσταση).

- Το ελληνικό ζήτημα θεωρείται μέρος του Ανατολικού ζητήματος [Ο όρος αυτός πρωτοκαθιερώθηκε στη γλώσσα της Διπλωματίας το 1822 με αναφορά στην Ελληνική Επανάσταση του 1821 που είχε εν τω μεταξύ ξεσπάσει σε σχέση με τα δυσεπίλυτα πολιτικά αλλά και οικονομικά προβλήματα που είχαν δημιουργηθεί με την εξάπλωση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας σε Βαλκάνια και Μέση Ανατολή και με κύρια έμφαση την σταθερή πλέον υποχώρηση από τις κτίσεις αυτές]. Η επίλυση του θα προκαλούσε ανατροπή της εύθραυστης ισορροπίας μεταξύ των Δυνάμεων.

- Η Ρωσία καταδικάζει το κίνημα του Υψηλάντη.

- 1821 & 1822 Οι Δυνάμεις καταδικάζουν της Επανάσταση, αλλά δεν παίρνουν δραστικά μέτρα εναντίον της (ένοπλη επέμβαση) – Ο θετικός ρόλος του Καποδίστρια.
- 1823 Η μεταστροφή της αγγλικής πολιτικής (Τζορτζ Κάνιγκ): Η Ελλάδα αναγνωρίζεται εμπόλεμη δύναμη.
- 1824, Ιανουάριος Ρωσικό σχέδιο των τριών Τμημάτων (αυτόνομων ηγεμονιών)
- 1824, 1825 Η ενίσχυση της αγγλικής επιρροής μεταξύ των επαναστατημένων Ελλήνων. Σύναψη δανείων με αγγλικές τράπεζες, υπογραφή από πολλούς Έλληνες ηγέτες –εκτός Υψηλάντη- της Πράξης Προστασίας από την Αγγλία.

- Η ανάμειξη των Δυνάμεων στην ελληνική πολιτική σκηνή έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία του αγγλικού (Μαυροκορδάτος), γαλλικού (Κωλέττης) και ρωσικού κόμματος (Μεταξάς, Κολοκοτρώνης) .

Το κίνημα του φιλελληνισμού

Οι ευρωπαϊκοί λαοί, παρακινούμενοι από το θαυμασμό προς την αρχαία Ελλάδα και τη συμπάθεια προς τους εξεγερμένους Έλληνες, αντιμετώπισαν με θετικό τρόπο την Επανάσταση. Στη διαμόρφωση του ευνοϊκού αυτού κλίματος συνέβαλαν ο φιλελευθερισμός και ο επαναστατικός ριζοσπαστισμός της εποχής, ενώ οι τουρκικές βιαιότητες (όπως λ.χ. οι σφαγές στη Χίο) συγκλόνισαν την κοινή γνώμη της εποχής.

Εκτός από την ηθική και υλική ενίσχυση που προσέφεραν (με εφόδια, όπλα και χρήματα), πολλοί εθελοντές πολέμησαν στο πλευρό των Ελλήνων στη διάρκεια της Επανάστασης πολλοί από αυτούς σκοτώθηκαν, ήδη από το πρώτο έτος του Αγώνα, όπως ο Άγγλος λόρδος Μπάιρον .

Παρά την ύπαρξη ελάχιστων τυχοδιωκτών «φιλελλήνων», η κίνηση του φιλελληνισμού βοήθησε την ελληνική υπόθεση και ως ένα βαθμό επηρέασε υπέρ των Ελλήνων την πολιτική των ευρωπαϊκών κυβερνήσεων.

Προς την ίδρυση ανεξάρτητου ελληνικού κράτους (1826- 1830)

- 1827, Ιουλιανή συνθήκη του Λονδίνου (προβλέπει την ίδρυση αυτόνομου ελληνικού Κράτους).
- Ναυμαχία Ναβαρίνου (8 Οκτωβρίου 1827) συντριπτική ήττα του τουρκοαιγυπτιακού στόλου.
- 1829, Σεπτέμβριος - ήττα των Τούρκων στο ρωσοτουρκικό πόλεμο - Συνθήκη Αδριανούπολης [τερμάτισε τον ρωσοτουρκικό πόλεμο και με αυτήν αναγνώριζαν οι Τούρκοι για πρώτη φορά την ύπαρξη ελεύθερου ελληνικού κράτους].

- Διαδοχικά Πρωτόκολλα προβλέπουν ρυθμίσεις του ελληνικού ζητήματος. –

1830, Φεβρουάριος Πρωτόκολλο της Ανεξαρτησίας από Αγγλία, Γαλλία και Ρωσία, η πρώτη επίσημη διεθνής διπλωματική πράξη αναγνώρισης της Ελλάδας ως κυρίαρχου και ανεξάρτητου κράτους, με όρια που εκτείνονταν νότια της συνοριακής γραμμής που ορίζεται από τους ποταμούς Αχελώο και Σπερχειό. Προτείνεται στον Βαυαρό Λεοπόλδο του Σαξ-Κόμπουργκ ο θρόνος της Ελλάδας, αυτός αρνείται.